

A Győri Ítéltábla
Pf.V.20.030/2014/4.szám

A Győri Ítéltábla a Keskeny és Társa Ügyvédi Iroda által képviselt kk.felperesnek a 230.sz.Ügyvédi Iroda által képviselt III.r. alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Veszprémi Törvényszék 2013.évi december hó 17. napján 11.P.20.562/2013/17.szám alatt hozott ítélet ellen az alperes részéről 18.sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja.

Mellőzi az alperest arra kötelező elsőfokú ítéleti rendelkezést, hogy 2014.január 1-től évente a hivatalos infláció mértékével növelt összegben teljesítse a havi járadékfizetési kötelezettségét, valamint mellőzi az alperesnek 1.500.000 (egymillió-ötszázezer) forint elsőfokú eljárási illeték megfizetésére szóló marasztalását.

Ezt meghaladóan az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Köteles az alperes 15 napon belül megfizetni a felperesnek 300.000 (háromszázezer) forint másodfokú perköltséget.

A feljegyzett kereseti és fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 2013.decemberétől ápolás, gondozás címén havi 70.000 forint, közlekedési többletköltség címén havi 30.000 forint, gyógyszer, pelenka többletköltség címén havi 15.000 forint, rezsi, művelődés, telefon többletköltség címén havi 15.000 forint, háztartási kisegítő (szülő részére) címén havi 15.000 forint, rehabilitációs költségek (gyógytorna, masszázs) címén havi 40.000 forint összesen havi 185.000 forint járadékot minden hónap 25.napjáig akként, hogy 2014.január 1.napjától évente a hivatalos infláció mértékével növelt összegben teljesítse a havi járadékfizetési kötelezettségét. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek a nevére nyitott gyámhatósági fenntartásos számlára 10.000.000 forint nem vagyoni kártérítést, egyúttal kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 1.500.000 forint eljárási illetéket, valamint a felperesnek 1.000.000 forint perköltséget.

Ítéletének indokolásában rögzítette, hogy a 2002.április 29-én született felperes 2006. április 19-én a per korábbi szakaszában I.r. alperesként perben álló személy által vezetett autó utasaként közlekedési balesetet szenvedett. A baleset során a II. nyaki csigolya törését, a XI. csigolya magasságában gerincvelő zúzódást, a háti XI-XII. porckorong

előboltosulását, az ágyéki III-V. csigolyának zúzódását, a III. csigolya harántnyúlványának törését, valamint egyéb horzolt sebeket szenvedett el. A balesetet követően műtéti ellátása nem volt indokolt, rehabilitációs kezelése 2007. februárjáig tartott. A felperes kezdeti teljes alsó végtagi bénulása javult, a rehabilitáció során a felperesnél fennálló vizeletretenció miatt szükségessé vált rendszeres katéterezést nagyobb részt a felperes édesanyja és nagyanyja végzi. A balesetet követően a korábban szobatiszta felperes hosszabb időre pelenkázásra szorult.

A felperesen végzett kezelések eredményeként a felperes állapotát alsóvégtagi izomgyengeség, csípő és térdízület mozgatóizomzatának gyengesége, a bokaízület és lábat mozgató izomzat bénulása jellemzi, bizonyos hólyagteltetés fölött vizeletét tartani nem képes, vizelet inkontinenciája és székelési nehezítettsége is fennáll, székelési ingert érez, de hosszabb távon a székletét tartani nem tudja. Önállóan járni nem képes, rövid távon segítséggel való járása széles alapú, bizonytalan. Otthonában és az iskolában kerekesszékekkel közlekedik, össz-szervezeti egészségkárosodása a 80 %-ot meghaladja, az megfelel a 100 %-os rokkantságnak. Állapota rendszeres ápolást, gondozást tesz szükségessé. I csoportos rokkantnak minősül, állapota végleges, állapotjavulás nagy valószínűséggel nem várható, az gyógytorna kezelésekkal szinten tartható, rendszeres urológiai, ideggyógyászati és mozgásszervi gondozásra szorul. Az elsőfokú eljárás során 2012-ben még patológiás, pszichés problémák a felperesnél nem voltak feltárhatók, de a serdülőkorba lépve önértékeléssel és a női szerepvállalással kapcsolatos nehézségei lelki problémát okozhatnak számára.

A baleset idején óvodás felperes a baleset következtében a rehabilitáció idejére az óvodából kimaradt, a nagycsoportot úgy tudta befejezni, hogy óvodai ellátása alatt az édesanyja végig vele maradt, mert a felperes állandó felügyeletet és gondozást igényelt, amelyet az óvoda nem tudott biztosítani. Az általános iskolába a felperest szülei hozzák és viszik, a délutáni teendőket pedig részben a felperes nagyanyja látja el. Az iskolai idő alatt a felperesnek az iskola által alkalmazott szociális asszisztens nyújt segítséget, többek között az ürítési problémái megoldásában, illetőleg - mivel a katéterezést a felperes maga még megoldani nem tudja - a 4 óránkénti katéterezés ellátásában. Az asszisztens a nyári táborokba is elkíséri a felperest segítve helyváltoztatásánál, ürítési problémái megoldásánál, a szükséges áttöltözéseknél. A felperes kialakult állapota miatt osztálytársaival nehezebben tart kapcsolatot, mozgáskorlátozottsága és ürítési problémái miatt baráti köre lemorzsolódott, visszahúzódó lett, állapotát szégyelli.

A felperes szülei a baleset után az akadálymentesítés feltételeinek megfelelő házat voltak kénytelenek vásárolni, ahol a felperes kerekesszékekkel is tud közlekedni. A felperes a kerekesszékekbe önállóan be tud ülni, de a székéből autóba való átszálláshoz segítségre van szüksége. A katéterezéshez szükséges steril eszközök eldobható alátét, fertőtlenítő folyadék és pelenka szükséges, ezek használata ellenére a fertőzések, gyulladások rendszeresek amelyek többletköltséggel, gyógyszereléssel járnak. A felperes izomzata állapotának érdekében hetente egyszer gyógytornára, illetőleg úszni és lovagolni jár, elektromos stimuláló gépi kezelésen, valamint heti 2 órában nevelési tanácsadói foglalkozáson vesz részt. Valamennyi foglalkozásra édesanyja és nagymamája szállítja gépkocsival. A baleset után kialakult sok ülést igénylő állapota folytán nagyfokú gerincgörcbület alakult ki nála, amelynek megoldása a jövőben válik esedékessé. A tanulási időszakon kívüli programokon tanulmányi kirándulásokon a felperes úgy tud részt venni, hogy folyamatosan biztosítani kell számára azt a helyet, ahol a rendszeres katéterezését meg tudja oldani, többnyire csak szemlélője a többiek játékának, szabadidős tevékenységének.

A baleset során gépkocsit vezető a perben korábban eljáró I. r. alperest a Veszprémi Városi Bíróság 6.B.1585/2006/24.számú a Veszprém Megyei Bíróság 2.Bf.492/2007/4.számú ítéletével közúti baleset gondatlan okozása miatt 8 hónap - 2 évre felfüggesztett - fogházbüntetésre ítélte. A balesetet okozó gépkocsinak a baleset időpontjában nem volt érvényes gépjármű felelősség biztosítása. Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy erre tekintettel a 190/2004/VI.8./Korm. rendelet 8.§./2/ bekezdése alapján a III.r. alperes mint a Kártalanítási Számla kezelője köteles helyt állni a felperest ért károkért. Megállapította, hogy a III.r. alperes nem vagyoni kártérítés címén 2007.november 7-én 600.000 forintot, 2008.április 9-én 400.000 forintot, a perben hozott jogerős közbenső ítélet és az annak felülvizsgálata során született a Kúria Pfv.VI.22.208/2011/5.számú döntését követően nem vagyoni kártérítés címén 14.000.000 forintot, 2008.augusztus 31-ig 2.489.546 forint járadékot, 2008.szeptember 1-től 2013.április 30-ig havi 70.000 forint járadék alapul vételével 3.920.000 forint járadékot, valamint ennek középarányos időponttól járó kamatát, 2013.május 1-től 2013.július 3-ig havi 185.000 forint járadék alapul vételével 555.000 forint lejárt járadékot utalt, valamint 2013.augusztus 1-től november végéig havi 185.000 forintos járadékfizetési kötelezettségének is önként eleget tett.

A felperes módosított kereseti kérelmét illetően a nem vagyoni kártérítés körén belül a törvényszék hangsúlyozta, hogy a felperes a balesetet megelőzően a korának megfelelő életvitelre volt képes. Az általa igénybe vett magányógytornász, illetőleg a perben hivatkozott összejt beültetés ugyan mindkét alsóvégtagi bénulást javította, de továbbra is kerekesszékre kényszerül, vizeletét és székletét tartani nem tudja, négy óránként katéterezni kell. A felperes külső segítségre szorul, állapota fenntartása rendszeres kezeléseket, foglalkozásokat igényel. A baleset következtében nem tud a korosztályának megfelelő életet élni és további életszakaszában is jelentős mértékben korlátozott lesz a mindennapi élettevékenységeket tekintve, így a közlekedés, helyváltoztatás, tanulás, munkavégzés, párválasztás, családalapítás terén. Sport, kulturális, továbbtanulási, életpálya választási lehetőségei állapota miatt beszűkültek és a jövőben pszichés problémákkal is meg kell küzdenie. A törvényszék értékelte, hogy a felperes kisgyermek korában, négy évesen szenvedte el a balesetet, melynek következtében élete gyökeresen megváltozott, így soha nem lesz képes a korához hasonló társai életét élni. Jövőbeni lehetőségeit nem csak a mozgáskorlátozottsága, hanem ürítési problémái is nehezítik. Erre tekintettel az ítélelhozatalkor fennálló ár- és értékviszonyok alapján a felperest megillető nem vagyoni kárpótlás teljes összegét 25.000.000 forintban találta megállapíthatónak, így az alperest a korábban már teljesített 15.000.000 forinton felül további 10.000.000 forint nem vagyoni kárpótlás megfizetésére kötelezte.

A felperes járadékigényével kapcsolatban rámutatott, hogy e vonatkozásban a felek egybehangzó nyilatkozatot tettek. Az alperes a kereseti kérelmet mindössze annyiban vitatta, hogy álláspontja szerint az inflációkövető járadékban való marasztalásra nincs lehetőség. A törvényszék ezzel kapcsolatban kifejtette, hogy a jövőben nem várható olyan változás, amely a járadéknál figyelembe vett többletköltségek csökkenését, vagy megszűnését eredményezné, amennyiben pedig ilyen bekövetkezne, az alperes a Pp.230.§./1/ bekezdése alapján a járadék leszállítása iránt pert indíthat. A jövőbeni körülményváltozásokig azonban a felperes által hivatkozott és az alperes által sem vitatott költségek havonta rendszeresen felmerülnek, s e költségek a gazdasági hatásokkal együtt változnak, ezért azok legalább az infláció mértékével együtt nőnek.

A törvényszék a perköltségről a Pp.78.§./1/ bekezdés, a feljegyzett illeték viseléséről az Itv. 42.§./1/ bekezdés a/pontja alapján rendelkezett.

Az elsőfokú ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben annak részbeni megváltoztatását, elsődlegesen a nem vagyoni kárpótlás iránti kérelem elutasítását, másodlagosan annak 5.000.000 forintra való leszállítását, továbbá a felperes részére megítélt járadékösszeg éves hivatalos infláció mértékével való növelésére vonatkozó ítéleti rendelkezés és az alperes 1.500.000 forint eljárási illetékre való kötelezésének mellőzését, a felperes részére megítélt perköltség 500.000 forintra való leszállítását kérte.

Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság által megítélt nem vagyoni kárpótlás mértéke összecsúszásában eltúlzott, az az ítélethozatalkori ár- és értékviszonyokat figyelembe véve is meghaladja a bírói gyakorlatban hasonlóan súlyos sérülések esetén megítélt nem vagyoni kárpótlások mértékét. Fenntartotta, hogy az általa korábban teljesített 15.000.000 forint arányban áll a felperesnél kialakult állapottal.

A járadékfizetési kötelezettségével kapcsolatban hangsúlyozta, hogy önmagában az infláció a járadék felemelésére nem ad lehetőséget. A felperes részére költségpótló járadék címén megítélt munkadíjak és költségek változása, valamint a KSH által közzétett inflációs ráta között egyenes arányú megfelelés nem is mutatható ki, ezért az elsőfokú bíróság tévedett, amikor az alperest a hivatalos infláció mértékével növelt összegben kötelezte havi járadékfizetési kötelezettsége teljesítésére. Utalt arra, hogy amennyiben a járadék alapjául szolgáló részösszegek növekednének, úgy a törvényszék ítéletében hivatkozott Pp.230.§./1/ bekezdés a felperesnek is lehetőséget nyújt újabb per indítására a járadékösszeg felemelése iránt.

Előadta, hogy társadalmi szervezetként az Itv.5.§./1/ bekezdés d/pontja alapján illetékmentességet élvez, erre tekintettel pedig tévedett az elsőfokú bíróság amikor őt a feljegyzett illeték megfizetésére kötelezte. Hangsúlyozta, hogy a felperes részére megítélt kártérítési összegek és járadék jogcímei kialakításában az alperes döntő szerepet játszott, így a törvényszék által a felperes javára megítélt perköltség összege rendkívül eltúlzott.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint a törvényszék helyes tényállást állapított meg és abból helytálló jogi következtetésre jutott. Hangsúlyozta, hogy a felperes a baleset idején életkezdetének korai szakaszában volt, és a baleset a boldog gyermekkor lehetőségétől is megfosztotta. A perben feltárt károsodásokat figyelembe véve az ítélezési gyakorlat alapján a törvényszék által megállapított nem vagyoni kárpótlás összege nem tekinthető eltúlzottnak. Utalt arra, hogy a felperes állapota miatt a szülők házassága is megromlott, emiatt az elsőfokú ítéletben hivatkozott ingatlant is el kell adniuk, a gyermek lakhatását is meg kell a jövőben oldani.

A perköltséget illetően utalt arra, hogy az eljárás 2007 óta folyamatban van és ez idő alatt az alperes nem volt mindig együttműködő, helytállási kötelezettségét hosszabb ideig vitatta.

Az ítélet az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között (Pp.253.§./3/ bekezdés) bírálta felül és megállapította, hogy a fellebbezés az alábbiak szerint nem alapos:

Az elsőfokú bíróság a szükséges és egyben elégséges körében a bizonyítási eljárást lefolytatta, a rendelkezésére álló bizonyítékokat egyenként és összességükben is helyesen, okszerűen, a Pp.206.§./1/ bekezdésének megfelelően értékelve helyes tényállást állapította meg és abból túlnyomórészt helytálló jogi következtetésre jutott.

A nem vagyoni kárpótlást illetően az elsőfokú bíróság helyesen vette figyelembe a baleset következtében a felperest ért hátrányokat, azt, hogy az elszenvedett sérülések következtében kialakult állapot a felperest jelentős mértékben korlátozza a mindennapi életvitelében. Helytállóan értékelte a törvényszék azt is, hogy a felperes állapotának megítélésekor jelentős szerepet játszik nem csak a mozgáskorlátozottsága, hanem a széklet- és vizelettartási problémái is. Helytállóan utalt arra a törvényszék, hogy a nem vagyoni kárpótlás körén belül kell figyelembe venni azt is, hogy a balesetet megelőzően korának megfelelő fejlettségű állapotú felperes sérüléseit négy éves korában szenvedte el, így a törvényszék ítéletében részletezett életviteli nehézségek gyermek, serdülő és felnőtt korában is fennállnak. Mindezekre figyelemmel az ítélethozatalkori értékviszonyok alapján az elsőfokú bíróság által az alperes időközbeni teljesítésére is figyelemmel megállapított 10.000.000 forintos - összesen 25.000.000 forintos - nem vagyoni kárpótlás nem tekinthető eltúlzottnak (Fővárosi Ítéltábla Pf.VI.22.245/2011/5.), az a felperest ért hátrányokkal arányos, s ekként alkalmas azok kompenzálására.

Megjegyzi az ítéltábla, hogy a szülők házasságának megromlása nem értékelhető a felperes által érvényesíteni kívánt nem vagyoni kárpótlás körén belül, az akadálymentes lakás kialakítása, megszerzése, a felperes lakhatásának megoldása pedig legfeljebb vagyoni kártérítés alapjául szolgálhat, így a másodfokú eljárásban e körben előadottak nem bírnak relevanciával.

Ugyanakkor tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az alperest 2014.január 1-től a hivatalos infláció mértékével növelt összegben kötelezte a havi 185.000 forintos járadék megfizetésére.

A törvényszék által is hivatkozott, a 190/2004/VI.8./Korm. rendelet 8.§./2/ bekezdése szerinti helytállási kötelezettség az alperest a felperest ért az 1959.évi IV.tv. (Ptk.) 355.§.szerinti károkért terheli. A bírói gyakorlat egységes abban, hogy az infláció éves emelkedése önmagában nem adhat alapot a megítélt járadék felemelésére (Győri Ítéltábla Pf.I.20.164/2008/8., Legfelsőbb Bíróság Fpk.VIII.37.107/1998/2., Fpkf.VIII.32.503/1999/8., Kúria Pfv.III.20.875/2011/6.), mivel az inflációs hatás mindenkit érint, jogszabály pedig un. indexálási kötelezettséget nem ír elő. Ezért az alperest terhelő járadékfizetési kötelezettség vonatkozásában sem vehető figyelembe automatikusan az inflációs hatás, mert ez érdemben lényegében azt eredményezné, hogy a fentiekben kifejtettekkel ellentétben az infláció önmagában is indokolná -automatikusan, külön erre irányuló igény előterjesztése és a körülmények változásának vizsgálata nélkül is - a járadék felemelését. Erre tekintettel az ítéltábla mellőzte az elsőfokú bíróság azon rendelkezését, mely szerint az alperes 2014.január 1-től a hivatalos infláció mértékével növelt összegben köteles teljesíteni havi járadékfizetési kötelezettségét.

Helytállóan hivatkozott az alperes fellebbezésében arra is, hogy az Itv.5.§./1/ bekezdés d/pontja alapján társadalmi szervezetként illetékmentességet élvez, erre tekintettel pedig nem volt marasztalható a feljegyzett elsőfokú eljárási illetékben. Ezért az ítéltábla a 6/1986/VI.26./IM. rendelet 13. és 14.§-ára figyelemmel mellőzte az alperesnek a feljegyzett eljárási illeték megfizetésére való kötelezését.

Ezt meghaladóan a perköltség vonatkozásában előterjesztett fellebbezési kérelem nem alapos. Helytállóan utalt arra a felperes, hogy az eljárás elhúzódott (a keresetlevél a Veszprém Megyei Bíróságon 2009.január 23-án került előterjesztésre) A peradatok alapján az is megállapítható, hogy a III.r. alperes perbe vonására a perben korábban II.r. alperesként eljáró MÁV Általános Biztosító Egyesület nyilatkozataira is figyelemmel 2009.május 4.napján a felperesnek a Veszprém Megyei Bíróság 3.P.20.088/2009.számú iratai között 5.sorszám alatt elfekvő beadványában került sor. Helytállóan hivatkozott arra a felperes, hogy a III.r. alperes ellenkérelmében (Veszprém Megyei Bíróság 3.P.20.088/2009/6.számú irat) a kereset elutasítását kérte, az eljárás teléjes időtartama alatt nem volt együttműködő. A Veszprém Megyei Bíróság a 3.P.20.270/2010/14. szám alatti 2010.szeptember 1.napján kelt közbenső ítéletében állapította azt meg, hogy a felperest ért károkért a III.r. alperes tartozik kártérítési felelősséggel, a III.r. alperes fellebbezése folytán eljáró Győri Ítéltábla a Pf.I.20.431/2010/5.szám alatti 2011. június 9.napján kelt ítéletével az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. Ezt követően került sor az I.r. és a MÁV Általános Biztosító Egyesület II.r. alperesek vonatkozásában a per megszüntetésére. A III.r. alperes felülvizsgálati kérelme folytán eljáró Kúria a Pfv.VI.22.208/2011/5.számú közbenső ítéletével tartotta fenn hatályában a jogerős közbenső ítéletet. Mindezek alapján alaptalanul hivatkozott a III.r. alperes arra fellebbezésében, hogy a felperes részére megítélt kártérítési összegek és járadékjogcímek kialakításában döntő szerepet játszott. Kétségtelen, hogy a felülvizsgálati kérelem elbírálását követően a III.r. alperes tárgyalásokat folytatott a felperessel és az elsőfokú ítéletben részletezettek szerint nem vagyoni kárpótlást, illetőleg járadékot fizetett részére, ez azonban az ismertetett előzményi peradatokra is figyelemmel nem teszi megalapozatlanná a pertárgy értékhez képest az alperes által előadottak szerint sem eltúlzott, a felperes javára megítélt perköltséget. Az ítéltábla e körben tekintettel volt arra is, hogy a pertárgy érték jelentős részét teszi ki a nem vagyoni kárpótlás összege, amelyet az alperes fellebbezésében teljes egészében vitatott. Ezért a fellebbezésben előadottak nem nyújtanak kellő alapot az elsőfokú ítéletnek az alperes által fizetendő perköltségre vonatkozó rendelkezésének megváltoztatására.

Mindezekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét annak megfellebbezett részében a Pp.253.§./2/ bekezdése alapján megváltoztatta.

A másodfokú eljárásban pervesztes alperes a Pp.78.§./1/ bekezdése alapján köteles megfizetni a felperes fellebbezés folytán felmerült költségeit. Az ügyvédi munkadíj ÁFA-t is magában foglaló összegéről a kifejtett ügyvédi tevékenység mérlegelésével az ítéltábla a 32/2003/VIII.22./IM. rendelet 3.§./1/, /2/, /5/ és /6/ bekezdései alapján rendelkezett. A feljegyzett fellebbezési illeték az alperes személyes illetékmentességére figyelemmel a 6/1986/VI.26./IM. rendelet 13.§. és 14.§-a alapján az állam terhén marad.

Győr, 2014.évi május hó 22.napján

Dr.Ábrahám Éva sk.
a tanács elnöke

Dr.Szalay Róbert sk.
előadó bíró

Dr.Maurer Ádám sk.
bíró